

Obsah.

	Stránka
Uvod	1
Co gest řeč?	2
Myslenka, slova	3
Průpovídky	4
Co gest učení gazyku Češskému	5
Co gest Češka mluvnice?	—

Díl první.

Spytování slov (Slovozpýt, Wortforschung, etymologia)	7
---	---

Kozrub první.

D písmenech a slowich.

§. 1. Písmeno. Slowo. Slabka.	9
— 2. Malé litery, neb písmena	10
3. Veliké — — —	—
4. Litery samohlasné (samohlásky, hlásky, Selbstlaute, vocales)	—
Litery spoluhlasné, (spoluhlásky, sauhlásky, zvučky Mitlaute, consonantes)	—
5. I a r polohlásky (Halblaute, semivocales.)	—
6. Zavržené u (v) samohláska	11
8. Samohlásky krátké a dlouhé	—
9. e listé, a měkké ž.	—
10. Dwohlásky (Doppellaute, diphthongi)	—
11. Příklad (Ton)	12
12. Příklad ostrý (geschärfter Ton).	—

§.		Stránka
13.	Přijzvuť problužný (gedehnter Ton)	13
14.	Každá prvni slabika přijzvučná	—
15.	Tizj slova za domáci přigatá kladau přijzvuť na prvni slabiku.	—
17.	Slowce ne a gebnošlabičná předslowce přitahugi přijzvuť k sobě.	—

K o z w r h d r u h ý .

	D pravopisu	14
21.	Kdy pisseme veliká začáteční písmena?	15
22.	Kdy spoluhlásky b, n, t puntíkem znamenáme?	16
24.	š wřštěm znamenáné	17
25.	Máli se ku konci slabiky b, d, h, ž, ť, anebo p, t, ch, s, š psáti?	—
26.	Kraucené s, š ku konci slabiky	18
27.	f místo cizjho ph	—
28.	w na začátku slow	18
31.	Samohlásky zblauha wpslowené problužníkem se znamenají	19
32.	Dlaubé ó	20
35.	Zawřené u [v]	—
37.	Měkké neboli gemné ě	—
39.	Hrubé y (ý)	21
40.	Měkké neboli gemné i (i)	—
42.	Kdy se pisse hrubé y, a kdy měkké i po spoluhláskách pochybných b, l, m, p, w?	22
45.	Důležitý rozdíj slabik bi, li, mi, pi, wi a by, ly, my, py, wy.	23
49.	Předslowce při	24
50.	— při	—
57.	Kdy se pisse eg a kdy eh	25
59.	D znamenjch rozeznávacjch (Unterscheidungszeichen)	28
60.	I. Znamenj oddělowacj (Abtheilungszeichen)	—
	II. Znamenj dorážecj (Nachdruckzeichen)	29
	III. Znamenj srozuměwacj (Verständlichkeitszeich.)	—
62.	Puntík, (pich, bod, tečka, Schlusspunkt)	—
63.	Dwojg puntík (dwogpich, dwogtečka, der Doppelpunkt, colon)	—
64.	Čárka s puntíkem (střednjt, semicolon, media nota, der Strichpunkt)	31
65.	Čárka (přetjnek, prautek, comma, der Weisstrich)	32
67.	Znamenj otázký, otáznjč, signum interrogationis, das Fragezeichen)	33
68.	Znamenj wřřiknuij (zwolacj, zwolawnjč, Ausrufungszeichen, signum exclamationis)	—

§.		Stránka
70.	Znamenj uwoblcj (uwobnřř, das Anführungszeichen, signum citationis)	34
71	Znamenj spogowacj (pognřř, Bindezeichen, hyphen)	—
72.	Znamenj rozdělowacj (lučnřř, Trennungszeichen, puncta diaereseos)	—
73.	Znamenj zawěracj (zaworka, Einschlußzeichen, parenthesis)	—
74.	Znamenj domřřřlecj (nadowřřpnřř, der Gedankenstrich, pausa]	35
75.	Znamenj poznamenacj (obřkaznřř, das Anmerkungszeichen)	—
76.	Znamenj rozwrřowacj (rozwrřznřř, das Zeichen des Absages)	36
77.	Znamenj prodluřřowacj (prodluřřznřř, das Dehnungszeichen)	—

Kozwrř třetj.

D obřbání řow.

Hlawa prwnj.

	Rozdělenj řářřř řeči	37
80.	Čářřř řeči děřřme wesměřř na tře: gměna (Nennwörter), řasofřowa (Zeitwörter), a řowce (Bestimmungswörter)	38
81.	Aučářřnřřř (das Mittelwort, participium § 301. 326)	—
83.	Určitěřř čářřř řeči děřřme na dewatero. Str. 5.	—
84.	Dhebně čářřř řeči (flexibiles)	39
85.	Neohěbně čářřř řeči (inflexibiles)	—
86.	1) Gměno podřřtatně [řamofřtatně, hlawnj, das Hauptwort, substantivum) řr. 3.	—
87.	Gměno wlařřtnj (ein eigener, eigenthümlicher Name, nomen proprium)	—
—	Gměno nazřřwacj (ein gemeiner Name, Geschlechtsname, nomen appellativum, commune)	—
88.	Gměno hromadně (ein Sammelname, collectivum)	40
89.	2) Gměno řpoluřřtatně (řaugměno, das Beiwort, adjectivum) řr. 3.	—
90.	3) Gměno početnj, neboli řřřřlo (das Zahlwort, numerale) řr. 4.	—
91.	4) Řřřřřřgměno (das Fürwort, pronomem) řr. 5.	—
92.	5) Časofřowo čili řowesř (das Zeitwort, verbum) řr. 3.	—
93.	6) Přřřřřowce (das Nebewort, Umstandswort, adverbium) řr. 5.	—

§.		Stránka
94.	7) Předřowce (das Vorwort, praepositio) str. 5.	41
95.	8) Pogřowce (das Bindewort, conjunctio) str. 5.	—
96.	9) Citowce, (mezisřowce, das Empfindungswort, interjectio)	—
97.	Gměno kmenné, kořenné (das Stammwort, primitivum)	—
—	Gměno odwozené (abgeleitetes Wort, derivatum)	—
—	Gměno gednoduché (einfaches Wort, simplex); řložené (zusammengesetztes Wort, compositum)	42

S l a w a d r u h á.

98.	D gměnu podřtatném	—
99	Při gměnu podřtatném pozorvgeme pohlawj, počet, pád, uchylku, a znamenáli gměno wěc řivotnau neboli beřřiwotnau	43
100.	Pohlawj mužřké, řenřké a neobogj, genus masculinum, femininum, neutrum	—
106.	Počet gednorařobný, dwognařobný a wjenarařobný, (gednačet, dwogčet, mnohočet)	44
109.	Pádů ředmero	—
—	Pád přjmný, casus rectus; pádové řřiwolacij, casus obliqui	45
110.	Uchyleř dewarero	46
111.	Gměno řiwotné, beřřiwotné	—
112	I. Uchylka (Abänderungsart, declinatio) had, mlát	—
130.	II. — muž, meř	54
142.	III. — řoř	56
144.	IV. — řena	57
152.	V. — duře, baň	60
159.	VI. — děwče	62
164.	VII. — moře	63
168.	VIII. — řlowo	64
177.	IX. Uchylka řřani	67
181.	Přehřed dewjti uchyleř	69

S l a w a t ř e t j.

	D gměnu řpoluřřtatném	70
	Gměna řpoluřřtatná řili řaugměna řřaw řřwery :	
183.	1) řřogena (řřořřlá, verbundene Beiwörter, adverbia concreta)	—
184	2) řřažená (zusammengedogene, contracta)	—
185.	3) řřdřlena (abgesonderte, abstracta)	—
186.	4) přřwlařřtníwá (řřueignende, possessiva)	71

§.		Stráata
188. I.	Uchylka saugmen spogených: zlatý, á, é	71
195. II.	— — stažených: boží, í, j	75
198. III.	— — oddělených: gíř, a, o	76
199. IV.	— — přivlastnivých: fráslůw, owa, owo tetin, ina, lno.	77
203.	D stupních přitownáwacj	79
204.	První stupeň přitownáwacj	—
205.	Druhý — —	—
206.	Třetí — —	80

H l a w a č t w r t á.

214.	D gménech početních	82
	Gména početní neboli čísla gsau sřestery:	
215. 1)	základní (hlavní, Grundzahlen, cardinalia)	—
216. 2)	řadová (Ordnungszahlen, ordinalia)	83
217. 3)	druhová (Gattungs-, Verschiedenheitszahlen)	—
218. 4)	roznořowacj (Verdoppelungszahlen, Ver- fáltigungszahlen, multiplicativa)	—
219. 5)	časownj, (Zeitahlen)	84
220. 6)	hromadná (Sammelzahlwörter)	—
221.	Uchylka čísel základních	85
232.	Uchylka čísel druhových	86
236.	Uchylka w řečen	87

H l a w a p á t á.

	D m ěstogménech	88
237.	M ěstogména (Fürwörter, pronomina)	—
238. 1)	osobná (persönliche Fürwörter, personalia)	89
239.	M ěstogméno zpátečné (zurückführendes, reciprocum)	—
244. 2)	přivlastnivá (zueignende Fürwörter, possessiva)	91
248. 3)	ukázowacj (zeigende, anzeigende Fürwörter, demonstrativa)	92
252. 4)	potahowacj (beziehende Fürwörter, relativa)	94
257.	tázacj, (fragende Fürwörter, interrogativa)	95

H l a w a ř e ř t á.

	D č a s o ř o w u	98
268.	Č a s o ř o w o neboli ř o w e s o ř t r. 3.	—
269. 1)	č inícj (wirkendes Zeitwort, verbum activum)	—
270. 2)	trpěcj (leidendes Zeitwort, verbum passivum)	—
271. 3)	neobogj, nečinné, nepřecházecj (unthätiges	—

§.	Stránka
	Mittelzeitwort, verbum neutrum, intransitivum) 98
272.	4) zpátkem púsobicij (rückwirkendes Zeitwort, reciprocum, reflexivum) . . . . . —
273.	Časoslovo 1) gednotné (gednotlivé, einzelnes Zeitwort, verbum singulare) 99
274.	2) trvaci (dauerndes Zeitwort, verbum durativum) . . . . . —
275.	3) opétovaci (wiederholendes Zeitwort, verbum iterativum) . . . . . —
276.	4) častotné (častotlivé, oft wiederholendes, včsterndes Zeitwort, verbum frequentativum) . . . . . —
277.	Skloňka (Abänderung, conjugatio) . . . . . —
	Vři časoslovu gest patero k pamatování :
279.	Zpúsob 100
280.	1) oznamovací (anzeig. Art, modus indicativus) . . . . . —
281.	2) žádaci (wünschende Art, modus optativus) . . . . . —
282.	3) rozkazovací (gebieth. Art, modus imperativus) . . . . . —
283.	4) neurčitéj (unbestimmte Art, modus infinitivus) . . . . . —
285.	Polůžka (Lagewort, zpúsob dostižný, supinum) . . . . . —
286.	5) přestupovací (überschreitende Art, modus transgressivus) 101
287.	Čas (die Zeit, tempus) 102
288.	Čas budauci . . . . . —
289.	1) gednotný, (die einf. künft. Z., futurum simplex) . . . . . —
290.	2) složený (die zusammengesetzte künftige Zeit, futurum compositum) . . . . . —
291.	Počet. . . . .
292.	Dsoba. . . . .
295.	Wzdelání skloňky (Bildung der Abwandlung) 103
296.	Wzdelání přítomného času zpúsobu oznamovacího . . . . . —
200.	Wzdelání minulého času zpúsobu oznamovacího indicativus 105
301.	Aučastník smyslu činicjho, učastník činicj (Mittelwort wirkender Bedeutung, wirkendes Mittelwort, participium activum) . . . . . —
304.	Čas dávnominulý 106
305.	Wzdelání zpúsobu žádaciho (Bildung der wünschenden Art, optativus) . . . . . —
306.	Wzdelání zpúsobu rozkazovacího (Bildung der gebiethenden Art, imperativus) 107
317.	Wzdelání polůžky (zpúsobu dostižného, Bildung des Lagewortes, supinum §. 285.) 108
318.	Wzdelání zpúsobu přestupovacího (Bildung der überschreitenden Art, modus transgressivus) 109
319.	Zpúsob přestupovací přítomného času . . . . . —
321.	— — — — času minulého 110
323.	— — — — budauciho . . . . . —

S.		Stránka
325.	Způsob přestupovací myslu trpěcjo (überschreitende Art leidender Bedeutung, modus transgressivus vocis passivæ)	111
326.	Kučastnjš trpěc (das leidende Mittelwort, participium passivum) kterač se bŕlá?	—
328.	Skloňka časoslova pomocného (Abwandlung des Hülfszeitwortes, conjugationis paradigma)	114
329.	Skloňka časoslov pravidelných (Abwandlung der regelmäßigen Zeitwörter) wozu, pŕi, milugi, wolám, učim, wáljim	116 117
330.	Smysl trpěc (trpný, leidende Bedeutung, vox passiva)	124
331.	Kolikeronásobně dá se smysl trpěc wygádkiti?	126
332.	Časoslova zpátkem pŕisobjej (rückwirkende Zeitwörter, verba reciproca, reflexiva)	—
333.	Časoslova neosobná (unpersönliche Zeitwörter verba impersonalia)	127
335.	Časoslova wadná (mangelhafte Zeitwörter, verba defectiva)	—

H l a w a s e d m á.

338.	D pŕislowcŕjch (Nebenwörter, Umstandswörter, adverbia §. 93. 336. 409)	128
337.	Wŕislowce (ohybná, biegsame Nebenwörter)	—

H l a w a o s m á.

345.	D pŕedslowcŕjch (Vortwörter, præpositiones §. 94.)	131
------	--	-----

H l a w a d e w á t á.

360.	D pŕogslowcŕjch (Bindewört. conjunctiones §. 95.)	136
------	---	-----

H l a w a d e s á t á.

361.	D citoslowcŕjch (Empfindungswörter, interjectiones §. 96.)	142
------	--	-----

Díl druhý.

Spogování slovo

(Kladba, Wortfügung, syntaxis).

Hlava první.

§.		Stránka
363.	Spogování jména podstatného (Hauptwort, nomen substantivum)	144
	Kdy stojí první pád (jmenovatel? §. 109.)	—
364.	Časoslova slovo, jmenůž se	—
365.	Časoslova býti, zůstati, zůstavati, státi se, dělati se	—
366.	Kdy se klade pád druhý (plobitel)?	—
367.	Kdy se promění jméno podstatné v spolustatné?	—
368.	Kdy se říká v druhém pádu Váně?	145
379.	Kdy se klade pád třetí (dávatel?) str. 45.	147
381.	Kdy se staví pád čtvrtý (winitel)?	148
385.	Kdy se staví pád sedmý (nástrogni, společný)?	—

Hlava druhá.

	Spogování jména spolustatného, (saujmená, Beiwort, adjectivum)	150
390.	První pád saugmen oddělených §. 185. 198. 200.	151
391.	Třetí pád saugmen oddělených	—
392.	Čtvrtý pád saugmen oddělených	—
393.	Kdy se klade než?	152

Hlava třetí.

394.	Spogování jmen početných §. 214.	—
------	----------------------------------	---

Hlava čtvrtá.

	Spogování mistogmen	153
396.	Mistogména osobná §. 237. 238.	—
398.	gich	154
399.	co místo gažo, gaž mnoho	—
400.	co, něco v prvním nebo ve čtvrtém pádu	—
401.	co s předřowcem za	—

H l a w a p á t á.

§.	Stránka
402. Spogowání časoslow	154
407. Kdy užíváme způsobu přestupovacího (modus transgressivus, überschreitende Art)?	156

H l a w a š e ť á.

409. Spogowání příslowci (§. 93. 336.)	157
412. Zdvořilé odpovídání	158
413. Příslowí	—
414. Bibj, powjčka	162
415. Soliman, powjčka	163
416. — 430. Rozličné známosti	164 — 166

D m y l o w é.

Str. řádek	o m y l ů	o p r a w a.
5. 20.	českého	Českého.
12. 24.	českým	Českým.
15. 32.	české	České.
32. 6.	pogslowcy	pogslowci.
43. 1.	gméno	gménu.
46. 4.	§.	§. 110.
48. 26.	Služebj! — Služebjku!	Služebnj! — Služebnjku!
56. 12.	Hořicy, wánocy	Hořici, wánoci.
67. 4.	IV.	IX.
88. 21.	zueigende	zeigende, demonstrativa,
95. 5.	spogslowce	pogslowce.
118. 36.	wálelobys	wálelbys,

